

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 1142-ҳадис

1142 - وَعَنْهُ قَالَ: كُنَّا بِالْمَدِينَةِ فَإِذَا أَذَنَ الْمُؤَذِّنُ لِصَلَوةِ الْمَغْرِبِ، ابْتَدَرُوا السَّوَارِيَ، فَكَعْوَا كَعْتَيْنِ، حَتَّىٰ إِنَّ الرَّجُلَ الْغَرِيبَ لَيَدْخُلُ الْمَسْجِدَ فِيْحُسْبَ أَنَّ الصَّلَاةَ قَدْ صُلِّيَتْ مِنْ كَثِيرٍ مِنْ يُصَلِّيهِمَا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1142. Яна у кишидан ривоят қилинади:

«Бизлар Мадинада эканимизда муаззин шом намозига аzon айтса, устун томон намоз ўқишишга шошар ва у ерда икки ракат намоз ўқир эдилар. Агар мусофири киши масжидга кирадиган бўлса, бу икки ракатни ўқувчилар кўплигидан шом намозининг фарзи ўқиб бўлинибди, деб гумон қилар эди».

Имом Муслим ривоятлари.

Шарҳ: Бизнинг Ҳанафий мазҳабида шомнинг фарзидан олдин икки ракат ўқилмайди. Балки фарзидан кейин икки ракат суннат ўқилади. Ҳанафий мазҳабидагилар ҳам бу сўзларига сахиҳ ҳадислардан далил келтиришган.

Ҳадисларда очиқланишига кўра шом намозининг фарзидан аввал икки ракат суннати ҳам бор. Пайғамбаримиз уч марта: «Шом намозининг фарзидан олдин (икки ракат суннат) намоз ўқинглар, деб ортидан хоҳлагувчилар ўқисин», деб қўшиб қўйдилар.

Юқоридаги ҳадисда очиқланишига кўра, сахобалар шом намозининг илк суннатини Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам масжидга киргунларига қадар ўқиб олардилар. Бир киши Анас розияллоҳу анҳудан сўради: «Шом намозининг суннатини сахобалар ўқишганини биламиз. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам ўқирдиларми? Бунга жавоб тарзида Анас (р.а.): «Бизларни ўқиганимизни кўтардилар, лекин ўқинг ёки ўқиманг демас эдилар» деб айтдилар.

Шом намозининг фарзидан олдинги суннатини ўқилиши ёки ўқилмаслигига

Ислом олимларида ихтилоф бордир. Бу суннатни қилиниши лозим деганлар юқоридаги ҳадисларга таянмоқда. Шом намозидан олдин суннат намоз ўқилмайди, деганлари эса, шу ҳадисга таянмоқда. Саҳобалардан бири Бурайда ибни Ҳусайб ал-Асламийнинг ривоятига кўра: «Ҳар бир аzon ва иқомат орасида намоз бордир, шом намозидан ташқари», дедилар. (Дарақутний ва Байхақий ривояти).

Шом намозининг фарзидан олдин суннат ўқиши тўғри эмас, деган олимлар имом Молик ва имом Шофеъийдир. Имоми Абу Ҳанифа эса, шом намозининг фарзидан олдин суннат намози ўқиши макруҳ деганлар. Шом намози фарзидан кейинги суннатига келсак «Мусулмон киши ҳар куни фарз намозларидан ташқари 12 ракат суннат намози ўқиса, Аллоҳ унга жаннатдан бир жой ҳозирлатиб қўяди» дейилмоқда. Бу ҳадисдан кейин Абдуллоҳ ибн Умар ривоят қилган бир ҳадисда, фарз намозидан кейин икки ракат суннат намози ўқиганлари баён қилинган.

Манба: hadis.islom.uz

